

SAĞLIK ALANI SERTİFİKALI EĞİTİM STANDARTLARI

Standart No	47
Tarih	20/07/2016
Revizyon No	

REFLEKSOLOJİ

SAĞLIK BAKANLIĞI
SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Eğitim ve Sertifikasyon Hizmetleri Daire Başkanlığı
Mithatpaşa Cad. No: 3 B Blok 3. Kat
Sıhhiye / ANKARA

Bu standart Sağlık Bakanlığı Sertifikalı Eğitim Yönetmeliği gereğince ilgili sertifikalı eğitim bilim komisyonunca hazırlanmıştır.

İçindekiler

1.EĞİTİMİN ADI.....	3
2.EĞİTİMİN AMACI	3
3.EĞİTİMİN HUKUKİ DAYANAĞI.....	3
4.EĞİTİM İLE İLGİLİ TANIMLAR	3
5.EĞİTİM PROGRAMININ YÜRÜTÜLME USUL VE ESASLARI	3
6.KATILIMCILAR VE NİTELİKLERİ	4
7.EĞİTİMİN MÜFREDATI	4
7.1. Öğrenim Hedefleri ve Eğitimin İçeriğinde Yer Alacak Konular.....	4
7.2. Eğitimde Kullanılacak Materyaller ve Nitelikleri	6
7.3. Eğitimin Süresi	6
7.4. Eğitimin Değerlendirilmesi (Sınav usulü, başarı ölçütü, ek sınav hakkı vs.)	6
8. PROGRAM SORUMLUSU VE NİTELİKLERİ	7
9. EĞİTİCİLER VE NİTELİKLERİ	7
10. EĞİTİM VERİLECEK YERİN NİTELİKLERİ	7
11.SERTİFİKANIN GEÇERLİLİK SÜRESİ	7
12.SERTİFİKANIN YENİLENME ÖLÇÜTLERİ	8
13.DENKLİK BAŞVURUSU VE DENKLİK İŞLEMLERİ USUL VE ESASLARI	8
14.GEÇİCİ MADDE	9
EKLER.....	10
EK-1: REFLEKSOLOJİ SERTİFİKALI EĞİTİM PROGRAMI UYGULAMA DEĞERLENDİRME FORMU.....	11
EK-2: SERTİFİKALI EĞİTİM DENKLİK BAŞVURU FORMU	12

REFLEKSOLOJİ SERTİFİKALI EĞİTİM PROGRAMI STANDARDI

1.EĞİTİMİN ADI

Refleksoloji Sertifikalı Eğitim Programı

2.EĞİTİMİN AMACI

Bu eğitim programının amacı; refleksoloji uygulaması yapacak tabiplere bu uygulamaları etkin ve verimli bir biçimde yerine getirmelerini sağlayacak yeterlikleri kazandırmaktır.

3.EĞİTİMİN HUKUKİ DAYANAĞI

Bu eğitim programının uygulanmasında aşağıdaki mevzuat hukuki dayanak olarak alınmıştır.

1. 663 sayılı “Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname”.
2. 04.02.2014 tarihli ve 28903 sayılı Resmi Gazete de yayımlanan “ Sağlık Bakanlığı Sertifikalı Eğitim Yönetmeliği”.
3. 27.10.2014 tarihli ve 29158 sayılı Resmi Gazete de yayımlanan “Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamaları Yönetmeliği”.

4.EĞİTİM İLE İLGİLİ TANIMLAR

Refleksoloji: El, ayak tabanı ve kulaklarda vücudun tüm bölümleri, organ ve bezleriyle ilgili yönlendirici refleks alanlarının mevcudiyeti prensibine dayanan bir uygulama yöntemidir. Refleksoloji spesifik hastalıkların tanı, tedavisi veya eklem mobilizasyonu ve manupilasyonunu içermez.

Uygulama Merkezi: İlgili alanda sertifikası bulunan tabip sorumluluğunda ilgili yönetmelikte belirlenen uygulamaları yapmak üzere eğitim ve araştırma hastanesi, tıp fakültesi sağlık uygulama ve araştırma merkezi bünyesinde kurulan ve Bakanlıkça yetkilendirilmesi halinde eğitim verebilecek merkezdır.

Uzaktan Eğitim: Öğrenci ve öğretim elemanlarının farklı yer ve zamanda olduğu, ders içeriklerini aktarımı ve etkileşimin bilgi iletişim teknolojiden yararlanılarak gerçekleştirildiği eğitim biçimidir.

Asenkron Eğitim: Eş zamanlı olmayan, farklı yer ve zamanlarda gerçekleştirilen eğitim-öğretim faaliyetleridir.

Senkron Eğitim: Eş zamanlı gerçekleştirilen eğitim-öğretim faaliyetleridir.

5.EĞİTİM PROGRAMININ YÜRÜTÜLME USUL VE ESASLARI

Eğitim programı aşağıda maddeler halinde sıralanan usul ve esaslar dahilinde yürütülür:

1. Eğitim programı teorik ve uygulamalı olarak gerçekleştirilir. Eğitimin teorik bölümü yüz yüze ve/veya en fazla %80’i uzaktan eğitim şeklinde yürütülebilir.
2. Uzaktan eğitimde katılımcıların sunucu tarafından sağlanan alt yapı ile en az %50’sinin senkron olmak kaydıyla, internet üzerinden senkron ve asenkron olarak etkileşimli uygulamalara erişmesi sağlanacak, canlı ders programı dahilinde belli bir salonda belli saatlerde interaktif canlı dersler gerçekleştirilecektir.
3. Katılımcıların eğitim süresince en az 5 (beş) refleksoloji uygulaması yapmış olmaları gerekmektedir.
4. Ders içerikleri eğitim programının başında belirtilir, kaynak gösterilir veya ders notları verilir.
5. Teorik ve uygulamalı dersler günde en çok 8 (sekiz) saati geçmeyecek şekilde yapılır. Bir ders saati 45 (kırk beş) dakikadır.
6. Bir eğitim döneminde Bakanlıkça görevlendirilecek 2 (iki) katılımcı dışında, uzaktan eğitimlerde en fazla 50 (elli), yüz yüze eğitimlerde en fazla 25 (yirmi beş) katılımcı eğitime alınabilir.
7. Bakanlıkça görevlendirilecek katılımcı Devlet Hizmet Yükümlülüğü bulunmayan, çalıştığı kurumda vereceği hizmet gereği bu programda alacağı eğitim önem arz eden tabip olacaktır. Bu katılımcılardan eğitim ücreti alınmayacaktır. Katılımcılar eğitim programı sırasında başka bir alanda/birimde/merkezde veya başka bir işte çalıştırılmazlar.

8. Eğitime kesintisiz devam esas olup uygulama eğitimine devam zorunludur. Hukuken geçerli mazereti nedeniyle uygulama eğitiminin en fazla %10'una (yüzde on) katılmayan katılımcılar eğitime katılmadıkları süreyi tamamlamadıkları sürece sertifika sınavına alınmazlar. Teorik eğitime ise mazereti nedeniyle en fazla %10 (yüzde on) devamsızlık yapılabilir.
9. Eğitim programında aşağıdaki öğretim ve öğrenme, strateji, yöntem ve teknikler uygulanır:
  - a. Sözlü anlatım
  - b. Video ile öğretim
  - c. Küçük grup tartışması
  - d. Uygulamaları göstererek yaptırma
  - e. Katılımlı bilimsel etkinlik
  - f. Soru-cevap yöntemi
  - g. Simülasyon
  - h. Klinik uygulama (Olgu incelemesi çalışmaları)
  - i. Maket üzerinde uygulama
10. Uygulamalı eğitim, uygulama merkezlerinde veya ünitelerinde münferit veya küçük gruplar halinde kişi/maket üzerinde gerçekleştirilen larva uygulamaları ile sırasıyla; izleme, gözlem altında yapma ve eğitimin ileri evrelerinde bağımsız düzeyde yapma aşamalarından oluşur.
11. Bu sertifikalı eğitim programının ilgili birimi Bakanlık Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamaları Daire Başkanlığıdır.

6.KATILIMCILAR VE NİTELİKLERİ

Bu sertifikalı eğitim programına tabiiler katılabilir.

7.EĞİTİMİN MÜFREDATI

7.1. Öğrenim Hedefleri ve Eğitimin İçeriğinde Yer Alacak Konular

Eğitim Programının teorik bölümünün içeriğinde yer alan konular ve öğrenim hedefleri ile her bir konuya ayrılan süreler Tablo 1'de gösterilmiştir. Uygulamalı bölümün içeriğinde yer alacak konular ve öğrenim hedefleri ile her bir konuya ayrılan süreler ise Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 1: Eğitim Programının Teorik Bölümlerinin İçeriğinde Yer Alacak Konular ve Öğrenim Hedefleri ile Her Bir Konuya Ayrılan Süreler

KONULAR	ÖĞRENİM HEDEFLERİ Bu programı başarıyla tamamlayan katılımcı:	SÜRE (Saat)
Refleksoloji tanımı, tarihçesi ve önemi	1. Refleksolojinin tanımını yapar. 2. Refleksolojinin tarihçesini kısaca anlatır. 3. Refleksolojinin önemini tartışır.	1
Refleksolojinin etki mekanizmalarıyla ilgili teoriler - Nöroanatomi - Nörofizyoloji	1. Refleksoloji etki mekanizmalarıyla ilgili teorileri kısaca anlatır. 2. Refleksoloji uygulamasıyla ilgili nöro-anatomiyi özetler. 3. Refleksoloji uygulamasının etkin uygulanabilirliği açısından nörofizyolojiyi kısaca özetler.	4
Refleksolojide endikasyon ve kontrendikasyonlar	Refleksolojinin uygulama alanlarını ve uygulanmaması gereken durumları sayar.	1
Refleksoloji uygulama teknikleri	Refleksoloji uygulama tekniklerini anlatır.	2
Refleksolojinin terapötik etkileri	Refleksolojinin hastalıkların tedavisinde destekleyici etkilerini anlatır.	1
Refleksoloji haritalarını yorumlama	Refleksoloji haritalarının içeriğini anlatır.	4

Tablo 1 - devam

KONULAR	ÖĞRENİM HEDEFLERİ Bu programı başarıyla tamamlayan katılımcı:	SÜRE (Saat)
Vücut sistemlerinin yansıma noktaları	Refleksoloji noktalarının sistemlerle olan bağlantılarını özetler.	2
Dünyada refleksoloji uygulamalarının yeri	Refleksolojiye uluslararası bakış ve yaklaşımları kısaca anlatır.	1
Sempatik ve Parasempatik sistem regülasyonu ve hastalıklar üzerindeki etkileri	Refleksolojik uygulamaların sempatik ve parasempatik sistem regülasyonu ve hastalıklar üzerindeki destekleyici etkisini anlatır.	2
Refleksolojinin kanıta dayalı uygulama alanları	Refleksolojinin kanıta dayalı uygulama alanlarını açıklar.	4
Refleksoloji uygulama alanları ve ilgili uygulama noktaları	1. Refleksoloji uygulama alanlarını anlatır. 2. Her bir uygulama alanına yönelik uygulama noktalarını sayar.	2
Toplam Süre		24

Tablo 2: Eğitim Programının Uygulama Bölümünün İçeriğinde Yer Alacak Konular ve Öğrenim Hedefleri ile Her bir Konuya Ayrılan Süreler

KONULAR	ÖĞRENİM HEDEFİ Bu programı başarıyla tamamlayan katılımcı:	SÜRE (Saat)
Refleksoloji şablonları	Refleksolojide kullanılan ilgili alan ve noktaları gösterir.	3
Vücut Sistemlerinin uygulama noktaları	Vücut sistemlerinin uygulama noktalarını gösterir.	3
Refleksoloji uygulama teknikleri	Refleksoloji uygulama tekniklerini doğru olarak uygular.	10
Refleksoloji sırasında gelişen fizyolojik, psikolojik değişiklikler	Refleksoloji uygulama sırasında gelişen fizyolojik ve psikolojik değişiklikleri gözlemler ve gerekli önlemleri alır.	2
Refleksolojide Sempatik ve Parasempatik Sistemin hastalıklar üzerindeki etkisi çalışma bölgeleri	Refleksolojide sempatik ve parasempatik sistemin hastalıklar üzerindeki etkileriyle ilgili uygulama alanlarını gösterir.	2
İmmün sistem ve refleksolojik yaklaşım	İmmün sistem için doğru refleksoloji yaklaşımını uygular.	2
Genel kas- iskelet sistemi ağrularına refleksolojik yaklaşım	Genel kas- iskelet sistemi ağrularına refleksoloji yaklaşımını uygular.	2
Nöro-psikiyatrik rahatsızlıklara refleksolojik yaklaşım	Nöropsikiyatrik rahatsızlıklarda refleksoloji uygulama noktalarını gösterir.	2
Sindirim sistemi hastalıklarında refleksolojik yaklaşımı	Sindirim sistemi hastalıklarında refleksoloji yaklaşımını uygular.	2
Onkoloji ve refleksolojik yaklaşım	Onkoloji vakalarında destekleyici amaçlı refleksoloji yaklaşımını uygular.	2

Tablo 2 - devam

KONULAR	ÖĞRENİM HEDEFİ Bu programı başarıyla tamamlayan katılımcı:	SÜRE (Saat)
Gebelik ve Doğum sürecinde refleksoloji yaklaşımı	Gebelik ve doğum sürecinde Refleksoloji yaklaşımını uygular.	2
Refleksolojinin kanıta dayalı uygulama alanları	Refleksolojinin kanıta dayalı uygulamalarını doğru olarak yapar.	8
Toplam Süre		40

7.2. Eğitimde Kullanılacak Materyaller ve Nitelikleri

Eğitimde kullanılacak materyal ve malzemeler aşağıda belirtilmiştir:

1. Eğitimin içeriğinde yer alan konuları içeren yazılı eğitim materyalleri (kitaplar, slaytlar, eğitim rehberleri, bilimsel dergiler vb.)
2. Görsel/işitsel eğitim materyalleri (kompakt diskler, video filmler, resimler vb.)
3. Eğitim için konuya özel geliştirilip elektronik ortama aktarılmış ders içerikleri, tartışmalar (forum ve sanal sınıf oturumları), sunumlar, örnek olaylar, videolar, ses kayıtları vb.
4. İlgili mevzuatına göre Refleksoloji Uygulama Merkezinde bulunması gereken tüm araç gereçler.
5. Eğitim yapılacak yerde bulunan her türlü cihaz ve malzeme eğitim materyali olarak değerlendirilecektir.

7.3. Eğitimin Süresi

Refleksoloji Sertifikalı Eğitim Programının Süresi aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 3: Refleksoloji Sertifikalı Eğitim Programının Süresi

EĞİTİMİN TÜRÜ	TOPLAM SÜRE (Saat)
Teorik Eğitimi	24
Uygulama/Saha Eğitimi	40
TOPLAM	64

7.4. Eğitimin Değerlendirilmesi (Sınav usulü, başarı ölçütü, ek sınav hakkı vs.)

Eğitimin değerlendirilmesi aşağıdaki usul ve esaslara göre yapılacaktır.

1. Devam zorunluluğunu yerine getirmeyen katılımcılar sınava alınmaz.
2. Eğitim programı sonunda teorik sınav ve uygulama sınavı yapılır.
3. Teorik sınav soruları program sorumlusunun başkanlığında eğitimcilerinden oluşan sınav komisyonu tarafından eğitimin içeriğinde yer alan konularının tamamını kapsayacak şekilde çoktan seçmeli olarak hazırlanır.
4. Teorik sınavdan 100 (yüz) üzerinden 70 (yetmiş) ve üzeri puan alan katılımcılar başarılı sayılır. 70'in (yetmişin) altında puan alan katılımcılara en fazla 2 (iki) sınav hakkı daha verilir. Bu sınavlarda da başarısız olan katılımcıların Refleksoloji sertifikalı eğitim programına tekrar başvurması gerekir.
5. Uygulama sınavı "**Refleksoloji Sertifikalı Eğitim Programı Uygulama Değerlendirme Formu (EK-1)**" kullanılarak yapılır. Formda yer alan her bir konu; Oldukça Yeterli (4), Yeterli (3), Kısmen Yeterli (2), Yetersiz (1) ve "Değerlendirilemedi" (0) derecelerinden biri ile değerlendirilir. Formda yer alan konuların her birinden alınan puanların toplamı bulunur. Bu toplam değerlendirilen konu sayısına bölünerek ortalama puan bulunur. Bu ortalama puan 25 (yirmi beş) sayısı ile çarpılarak 100 (yüz) puan üzerinden hesaplanır. 100 (yüz) puan üzerinden 70 (yetmiş) puan alan katılımcı uygulama sınavından başarılı sayılır.
6. Uygulama sınavı, hasta başında ve/veya maket üzerinde uygulama yapmak suretiyle yapılır.
7. Sertifikalandırma için katılımcının başarı puanı teorik sınavda alınan puan ile uygulama sınavında alınan puanın aritmetik ortalaması alınarak hesaplanır.

8. Uygulama sınavından başarısız olan katılımcılara en fazla 2 (iki) kez daha sınava girme hakkı tanınır, başarısız olanların Refleksoloji Sertifikalı Eğitim Programına tekrar başvurması gerekir.
9. Refleksoloji Sertifikalı Eğitim Programı sonunda sertifikalandırma için yapılan teorik ve uygulama sınavı notlarına itiraz eden katılımcıların itirazları sertifikalı eğitim uygulayıcıları tarafından en geç 5 (beş) iş günü gün içerisinde değerlendirilerek sonuçlandırılır.
10. Başarılı olan katılımcılara sertifika düzenlenir ve sertifika Sağlık Bakanlığınca tescil edilir.

8. PROGRAM SORUMLUSU VE NİTELİKLERİ

Refleksoloji sertifikalı eğitim programının program sorumlusu tabip ve ilgili alanda öğretim üyeleridir.

9. EĞİTİCİLER VE NİTELİKLERİ

Bu eğitim programında aşağıdaki niteliklerden en az birine sahip olan eğitici olarak görevlendirilir.

1. Refleksoloji Sertifikasına sahip tabipler,
2. Yabancı uyruklu olup, uluslararası platformda akredite edilen kurumlardan refleksoloji eğitim aldığını ve ilgili alanda aktif olarak çalıştığını belgeleyen ve Bakanlığın ilgili birimince kurulan komisyon tarafından yeterliliği uygun görülen kişiler,
3. Uluslararası platformda akredite edilen kurumlardan refleksoloji eğitim aldığını ve ilgili alanda yurt dışında aktif olarak çalıştığını belgeleyen ve Bakanlığın ilgili birimince kurulan komisyon tarafından yeterliliği uygun görülen Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı tabipler,
4. Refleksoloji dışında diğer konular için; alanlarında uzmanlar veya öğretim üyeleri.

10. EĞİTİM VERİLECEK YERİN NİTELİKLERİ

Refleksoloji Sertifikalı Eğitim Programının (teorik ve uygulama eğitimi için) yapılacağı yerin nitelikleri ve gerekli donanım özellikleri:

1. Bu standartların “Eğitimle İle İlgili Tanımlar” başlıklı 4’üncü maddesinde tanımlanan “Uygulama Merkezi” bulunan kurum/kuruluşlar olması,
2. Bakanlıkça açılmasına izin verilmiş Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamaları Merkezi olması,
3. Uzaktan Eğitim İçin;
  - a. Uluslararası öğrenme içerik standardı (Scorm, AICC vb.) uyumlu Öğrenme Yönetim Sistemi (ÖYS) yazılımının,
  - b. Öğrenme Yönetim Sistemi (ÖYS) Yönetim panelinin,
  - c. Öğrenci kapasitesine uygun sunucu ve altyapı mimarisinin, olması,
4. Eş zamanlı eğitimlerin sunulması için sisteme entegre video konferans yazılım ve alt yapıları olması.
5. Eş zamanlı eğitimlerin sunulması için video konferans ve yazılım ve alt yapılarının sisteme entegre edilmesi,
6. Eğitime alınacak katılımcı sayısına uygun interaktif eğitimin alınabileceği yeterli donanım, ısı ve ışığa sahip, havadar ve modüler sitemin kullanılabilmesi gerektiğinde iki ayrı salona dönüşebilen eğitim salonu olmalıdır.
7. Katılımcı sayısına göre uygun ve yeterli masa-sandalye bulunmalıdır.
8. Eğitimin uygun teknoloji ile yapılmasına olanak sağlayacak gerekli bilgisayar, gör-ışit araçları, uygulama maketleri, yazı tahtası, eğitim hedeflerinin, konu ve içeriklerinin/sunumların katılımcılara verilmesini sağlayabilecek baskı/printer, fotokopi, kağıt destek sistemleri, eğitim salonunda tercihen görsel animasyonların/eğitim materyallerinin kullanılabilmesi için internet bağlantısı erişimi vb. olmalıdır.

11.SERTİFİKANIN GEÇERLİLİK SÜRESİ

Sertifikanın geçerlilik süresi 7 (yedi) yıldır.

12.SERTİFİKANIN YENİLENME ÖLÇÜTLERİ

Sertifikanın yenilenmesi aşağıdaki ölçütlere göre yapılır.

1. Sertifikaların geçerlilik süresi sonunda; sertifika sahiplerinden sertifikanın geçerlik süresi içerisinde;
  - a. En az 2 (iki) kez refleksoloji ile ilgili ulusal/uluslararası eğitimlere veya bilimsel toplantılara katılmış olma,
  - b. En az 2 (iki) adet ulusal/uluslararası hakemli dergide osteopati konusunda yayın yapmış olma,
  - c. Aktif olarak bu alanda en az 2 (iki) yıl süre ile çalışmış olma,şartlarından en az birini taşıdığını belgeleyenlerin sertifikaları yenilenir (sertifikalarının geçerlik süresi 7 yıl daha uzatılır). Sertifika sahipleri bu kriterlerle ilgili belgelendirmelerini sertifika yenileme başvuru sırasında sertifikayı aldıkları sertifikalı eğitim uygulayıcılarına sunacaklardır.
2. Birinci maddedeki şartlardan en az birini sağlamayan sertifika sahiplerinin ise sertifika yenileme sınavına girmesi ve başarılı olması gerekir.
3. Yenileme sınavı Bakanlık ilgili biriminin koordinasyonunda Refleksoloji Sertifikalı Eğitim Programı uygulayıcıları tarafından Refleksoloji Sertifikalı Eğitim Programının içerisinde yer alan konular ve alandaki güncel gelişmeler doğrultusunda çoktan seçmeli olarak hazırlanan sorulardan teorik sınav şeklinde yapılır.
4. Yenileme sınavından 70 (yetmiş) ve üzeri puan alan katılımcılar başarılı sayılır ve sertifika süreleri 7 (yedi) yıl daha uzatılır.
5. Sertifika yenileme sınav süresi tamamlanıncaya kadar sertifika sahiplerinin sertifikaları geçerlidir.
6. Hukuken kabul edilebilir mazeret halleri dışında sertifika yenileme sınavına peş peşe iki kez katılmayanların sertifikaları geçersiz sayılır. Hukuken kabul edilebilir mazeretinin sona ermesini takiben en kısa sürede sınava alınır.
7. Sertifikalı eğitim programı uygulama yetkisi verilen yerin herhangi bir sebeple eğitim faaliyetlerinin durması ve sertifikalı eğitim uygulama yetki belgelerinin iptal edilmesi ya da kapatma ve devir durumlarında sertifika yenileme sınavları Bakanlığın ilgili birimince yapılır.
8. Sertifika yenileme sınavında başarısız olan sertifika sahiplerinin yenileme sınavı notlarına itirazları sertifika yenileme sınav komisyonu tarafından en geç 5 (beş) iş günü içerisinde değerlendirilerek sonuçlandırılır.

13.DENKLİK BAŞVURUSU VE DENKLİK İŞLEMLERİ USUL VE ESASLARI

Denklik başvurusu ve denklik işlemleri aşağıdaki usul ve esaslara göre yapılır.

Denklik Başvurusu

Sağlık Bakanlığı Sertifikalı Eğitim Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda Bakanlıkça hazırlanan denklik başvuru formu (EK- 2) kullanılarak denklik talebinde bulunulur. Bu formda belirtilen tüm belgelerin sunulması zorunludur. Bu formda belirlenen her bir başlığın altı ayrıntıları ile birlikte doldurulacak, eğitimin verildiği kurum/kuruluşça onaylanmış ve aşağıda belirtilen belgelerin aslı, eğitim yurt dışında alınmış ise ayrıca belgelerin yeminli mütercim tarafından Türkçeye çevirisi formun ekinde dosya halinde sunulacaktır.

Başvuru Formu Ekinde Yer Alacak Belgeler:

1. Sertifikanın yetkili kurumca tasdikli sureti.
2. Tıp Fakültesi diplomasının yetkili kurumca tasdikli sureti.
3. Varsa lisansüstü eğitimi bitirme belgesinin yetkili kurumca tasdikli sureti.
4. T.C. nüfus cüzdanı fotokopisi, yabancı uyruklu kimlik kartı onaylı sureti ve 2 (iki) adet fotoğraf.
5. Başvuru Formunun 4'üncü maddesinde yer alan eğitim müfredatı ile ilgili tüm bilgi ve belgeler. (Eğitimin alındığı ya da belgenin düzenlendiği dilde belgenin aslı ve Türkçe tercümesi olacak.)
6. Eğitim Müfredatı ile birlikte en az 64 saat teorik ve pratik eğitim aldığını gösterir belge.
7. Başvuru Formunun 3'üncü maddesinde yer alan ve eğitimin alındığı kurum/kuruluş/özel hukuk tüzel kişisi/gerçek kişisinin eğitim alınan ülkenin resmi sağlık otoritesi ve o ülkedeki Türkiye misyon şefliğinden eğitim veren kurumun yetkili olduğunun belgelenmesi istenecektir.
8. Eğitim gördüğü ülkede en az eğitim süresi boyunca ikamet edildiğinin pasaport veya diğer resmi belgelerle belgelenmesi ve resmi görevlilerin o süre içerisinde izinli olduğunun gösterir belge istenecektir.

Denklik İşlemlerinin Nasıl Yapılacağı

1. Sertifika denkliği için müracaat edenlerin başvuru dosyaları ilgili birimce oluşturulacak Bilim Komisyonu tarafından Refleksoloji Sertifikalı Eğitim Standartları doğrultusunda incelenir.
2. Dosyaları uygun ve yeterli bulunan başvuru sahipleri teorik ve uygulamalı sınava alınır.
3. Teorik sınavdan 100 (yüz) üzerinden 70 (yetmiş) ve üstü puan alan adaylar başarılı sayılır. Teorik sınavda başarısız olan adaylara en fazla 2 (iki) kez daha teorik sınava girme hakkı tanınır, bu sınavlarda da başarısız olan adayların Refleksoloji Sertifikalı Eğitim Programına başvurması gerekir.
4. Teorik sınavdan geçemeyen adaylar uygulama sınavına alınmaz.
5. Uygulama sınavında 100 (yüz) üzerinden 70 (yetmiş) ve üstü puan alan adaylar başarılı sayılır. Uygulama sınavından başarısız olan adaylara 2 (iki) kez daha uygulama sınavına girme hakkı tanınır, bu sınavlarda da başarısız olan adayların Refleksoloji Sertifikalı Eğitim Programına başvurması gerekir.
6. Teorik ve uygulama sınavlarında başarılı olan adaylara sertifika denklik belgesi düzenlenir.
7. Sertifika denklik belgesi, Sağlık Bakanlığı tarafından tescil edilir.

14.GEÇİCİ MADDE

Bu standart yayımlanmadan önce:

- a. Ulusal/ uluslararası indekslenen bir dergide konu ile ilgili en az 2 (iki) adet yayın yapmış olma,
- b. Konu ile ilgili bir kitap veya kitapta en az 2 (iki) adet bölüm sahibi olma,
- c. Konu ile ilgili lisansüstü tez çalışması yapmış olma,
- d. Konu ile ilgili Üniversite veya TÜBİTAK destekli bilimsel proje çalışmasında araştırmacı veya yürütücü olarak çalışmış olma,
- e. Konu ile ilgili lisansüstü tez danışmanlığı yapmış olma

şartlarından birini taşıyanlar bu standardın yayımı tarihinden itibaren 6 (altı) ay içerisinde Bakanlığa başvurmaları halinde, Bakanlık ilgili birimince kurulacak olan komisyon tarafından değerlendirilerek durumu uygun bulunanlara bir defaya mahsus olmak üzere sınav yapılmaksızın Refleksoloji Sertifika denkliği verilir.

EK-1: REFLEKSOLOJİ SERTİFİKALI EĞİTİM PROGRAMI UYGULAMA DEĞERLENDİRME FORMU

Tarih		
Katılımcının Adı Soyadı		
Katılımcının Uygulama Yaptığı Birim		
Değerlendirmeyi Yapan		
Uygulama No	Değerlendirilen Uygulamalar	Değerlendirme Notu (*)
1	Refleksolojide kullanılan ilgili alan ve noktaları gösterme	
2	Vücut sistemlerinin uygulama noktalarını gösterme	
3	Refleksoloji uygulama tekniklerini doğru olarak uygulama	
4	Refleksoloji uygulama sırasında gelişen fizyolojik ve psikolojik değişiklikleri gözleme ve gerekli önlemleri alma	
5	Refleksolojide sempatik ve parasempatik sistemin hastalıklar üzerindeki etkileri ile ilgili uygulama alanlarını gösterme	
6	İmmün sistem için doğru refleksoloji yaklaşımını uygulama	
7	Genel kas-iskelet sistemi ağrılarına refleksoloji yaklaşımını uygulama	
8	Nöropsikiyatrik rahatsızlıklarda refleksoloji uygulama noktalarını gösterme	
9	Sindirim sistemi hastalıklarında refleksoloji yaklaşımını uygulama	
10	Onkoloji vakalarında destekleyici amaçlı refleksoloji yaklaşımını uygulama	
11	Gebelik ve doğum sürecinde refleksoloji yaklaşımını uygulama	
12	Refleksolojinin kanıt dayalı uygulamalarını doğru olarak yapma	
TOPLAM PUAN (Her Bir Uygulamaya Verilen Notun Toplamı)		
ORTALAMA PUAN (Toplam Puan/Değerlendirilen Uygulama Sayısı)		
YÜZ ÜZERİNDEN ORTALAMA PUAN (Ortalama Puan x 25)		

*Değerlendirme Notu

Oldukça Yeterli :4
Yeterli :3
Kısmen Yeterli :2
Yetersiz :1
Değerlendiremedi :0

NOT: Uygulama Sınavları Refleksoloji Uygulama Eğitim Değerlendirme Formu (EK-1) kullanılarak yapılır. Formda yer alan her bir konu; Oldukça Yeterli (4), Yeterli (3), Kısmen Yeterli (2), Yetersiz (1), "Değerlendirilemedi" (0) derecelerinden biri ile değerlendirilir. Formda yer alan konuların her birinden alınan puanların toplamı bulunur. Bu toplam değerlendirilen konu sayısına bölünerek ortalama puan bulunur. Bu ortalama puan 25 (yirmi beş) sayısı ile çarpılarak 100 (yüz) puan üzerinden hesaplanır. 100 (yüz) puan üzerinden 70 (yetmiş) puan olan katılımcı uygulama sınavından başarılı sayılır.

DEĞERLENDİRME SONUCU

Teorik Sınav Puanı	Uygulama Değerlendirme Puanı	Teorik Sınav ve Uygulama Değerlendirme Puanları Ortalaması